

YHDENVERTAISUUS- ja TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Syrjintäoletta, positiivinen erityiskohtelu, terveydentila, ikä

Diaarinumero: YVTLTK/1XXX/2021

Antopäivä: XX.XX.2022

Covid19-tartuntataudin vuoksi vastaaja piti uimahalleja rajoitetusti auki. Vastaaja päätti toukokuussa 2021 avata osan uimahalleista vuonna 1955 ja tätä ennen syntyneille sekä erityisuimakorttien omaaville. Erityisuimakortti myönnetään helsinkiläisille vammaisille ja pitkäaikaissairaille henkilöille omaehtoiseen uintiin. Hakija ei päässyt päätöksen vuoksi käymään uimahallissa. Hakija katsoi tulleensa asiassa syrjityksi iän, terveydentilan ja vammaisuuden perusteella.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi, että ollakseen yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää on kohtelun perustuttava henkilöön liittyvään syyhyn. Hakija ei kertonut olevansa vammainen henkilö. Asiassa ei syntynyt siten syrjintäolettaa vammaisuuden perusteella.

Hakija totesi terveydentilastaan, ettei hänellä ole sellaista sairautta, jonka perusteella hän olisi oikeutettu erityisuimakorttiin. Hänellä on siis erilainen terveydentila kuin niillä henkilöillä, joilla on oikeus erityisuimakorttiin. Hakija on alle 65-vuotias henkilö, jolloin vastaajan päätös on kohdistunut häneen hänen ikänsä perusteella. Lautakunta katsoi siten, että hakijan ikä ja terveydentila ovat asiassa käsiteltävät yhdenvertaisuuslaissa tarkoitetut syrjintäperusteet.

Lautakunta arvioi, onko kyse ollut yhdenvertaisuuslain mukaisesta positiivisesta erityiskohtelusta tietyn ikäryhmän tai tietyn terveydentilan omaavien henkilöiden osalta. Positiivisen erityiskohtelun tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen tai syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen. Kysymys on sellaisista tarpeellisista toiminnoista, joilla pyritään tietyn heikommassa asemassa olevan ryhmän aseman ja olosuhteiden parantamiseen.

Vastaajan mukaan rajoitetulla avaamisella pyrittiin positiivisen erityiskohtelun tarkoittamalla tavalla edistämään ihmisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja ehkäisemään palveluiden sulkemisesta aiheutuvia haittoja mahdollisimman tehokkaasti, huomioiden kuitenkin koko ajan terveysturvallisuudesta johtuvat vaatimukset. Vastaaja totesi, että uimahallit on avattu ensin erityisuimakortin haltijoille ja vuonna 1955 syntyneille ja tätä vanhemmille sen vuoksi, että nämä ryhmät ovat kärsineet koronaepidemian haitoista korostetusti. Vastaajan mukaan uimahallit ovat näille ryhmille erityisen tärkeitä liikkumismahdollisuuksia. Lisäksi toukokuussa 2021 suurin osa vuonna 1955 syntyneistä olivat jo saaneet ensimmäisen annoksen koronarokotetta, minkä katsottiin vähentävän riskiä koronaviruksen leviämiseksi uimahalleissa.

Lautakunta katsoi, että erityisuimakortin haltijat tarvitsevat kuntoutukseen ja muuhun liikuntaan uimahallien palveluja muita henkilöitä enemmän, ja että koronaepidemiasta johtuva uimahallien sulkeminen on voinut vaikuttaa heidän terveydentilaansa tältä osin heikentävästi. Uimahallien avaaminen erityisuimakortin omaaville oli tosiasiallisesti heille suotu yhdenvertaisuutta edistävä etuus, jossa oli kyse yhdenvertaisuuslain mukaisesta positiivisesta erityiskohtelusta.

Lautakunta edelleen totesi, että ikääntyville henkilöille vesiliikunta voi usein olla keskeinen tai jopa ainoa soveltuva liikuntamuoto, ja että vesiliikunnalla on siksi usein erityinen merkitys juuri ikääntyneiden toimintakyvyn tukemisessa. Ikääntyvät henkilöt kuuluivat vakavan koronavirustaudin riskiryhmään, ja että koronavirusepidemia vähensi erityisesti ikääntyvien henkilöiden mahdollisuuksia uimahallien käyttöön. Lautakunta katsoi, että ikääntyneet henkilöt ovat kärsineet korostuneesti koronavirusepidemian rajoituksista uimahallien käytölle samalla, kun vesiliikunnalla on usein erityinen merkitys juuri heidän toimintakykynsä tukemisessa.

Ikääntyneiden henkilöiden tukeminen voi olla yhtä lailla perusteltua silloinkin, kun heikomman aseman ei voida osoittaa johtuvan syrjinnästä. Lautakunta totesi, että päätös uimahallien asteittaisesta avaamisesta on perustunut valtioneuvoston periaatepäätökseen hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista. Arvioitavassa asiassa on asteittain, aloittaen erityisryhmistä, pyritty uimahallien avaamiseen kaikille terveysturvallisuus huomioiden. Lisäksi lautakunta kiinnitti huomiota siihen, että ikääntyvien erityiskohtelussa on ollut kyse hyvin rajallisesta ajanjaksosta 17.5.-31.5.2021. Ikääntyvien erityiskohtelu on siten ollut voimassa vain suhteellisen lyhyen ajan. Lautakunta katsoi, että kokonaisuutena arvioiden ikääntyvien henkilöiden positiivinen erityiskohtelu on ollut tavoitteisiin nähden oikeasuhtaista.

Lautakunta katsoi, että asiassa on ollut kyse vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneiden henkilöiden positiivisesta erityiskohtelusta yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesti, eikä hakijaa syrjitty hänen ikänsä tai terveydentilansa perusteella.

Esittelijä katsoi eriävässä mielipiteessään, että kyse ei ollut positiivisesta erityiskohtelusta iän perusteella ja asiassa syntyi syrjintäolettaama välittömästä syrjinnästä, jota vastaaja ei pystynyt kumoamaan.

(Lainvoimainen)

Asian tausta

Covid19-tartuntataudin vuoksi vastaaja on pitänyt uimahalleja rajoitetusti auki. Vastaaja on päättänyt toukokuussa 2021 avata osan uimahalleista vuonna 1955 ja tätä ennen syntyneille sekä erityisuimakorttien omaaville. Erityisuimakortti myönnetään helsinkiläisille vammaisille ja pitkäaikaissairaille henkilöille omaehtoiseen uintiin. Hakija ei ole päässyt päätöksen vuoksi käymään uimahallissa Helsingissä.

Hakijan vaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tulisi määrätä, että vastaajan olisi jatkossa noudatettava perustuslakia ja asettaa tältä osin määräyksensä tehosteeksi uhkasakko.

Hakija vaatii, että vastaajaa hyvittäisi asianosaisten hakemuksesta syrjityille väärinkäytöksen ja perustuslain vastaiset menettelynsä.

Hakijan perustelut

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten uimahallit sekä pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä ovat syrjineet hakijaa hänen ikänsä, terveydentilansa ja vammaisuuden perusteella, kun ne ovat rajoittaneet uimahallissa käyntiä toukokuussa 2021. Hakija on tullut syrjityksi, koska hänellä ei ole sellaista sairautta, joka oikeuttaisi erityisuimakorttiin ja hän on syntynyt 1955 jälkeen. Terveydentilan perusteella syrjintä on kiellettyä. Kielto koskee sekä terveiden kohtelua huonommin kuin sairaiden että sairaiden kohtelua huonommin kuin terveiden.

Suurin osa Helsingin uimahalleista oli kiinni toukokuussa 2021. Mikäli myös kiinni olleet uimapaikat olisi avattu, olisi kapasiteetti riittänyt myös nuorempien ja terveempien asiakkaiden palvelemiseen. Hakija on joutunut käyttämään yksityistä Katajanokan ulkouimalaa ja pääsy sinne maksoi työttömältä viisi kertaa uimastadionin vastaavan maksun verran. Hakija on myös joutunut ajamaan kauemmas, että hän on päässyt uimahalliin. Esimerkiksi Lahden ja Järvenpään kaupungin uimahalleihin hakija on päässyt. Hakija on siten kärsinyt taloudellista vahinkoa asian vuoksi.

Uima-altaat olisi pitänyt avata kaikille yhtä aikaa yhdenvertaisesti ikään, terveydentilaan ja vammaisuuteen katsomatta heti, kun aluehallintovirasto sen salli. Lautakunnan tulisi asettaa päätöksen tehosteeksi uhkasakko, joka määrätään maksettavaksi, jos ilmenee uudelleen tilanne, jossa sama syrjintä toistuu.

Vastaajan vastaus

Vastaaja kiistää syrjineensä hakijaa.

Vastaajan perustelut

Toimivalta päätöksessä, johon hakemuksessa viitataan, ei ole ollut pääkaupunkiseudun tai Helsingin kaupungin koronakoordinaatioryhmillä. Helsingin kaupungin koronakoordinaatioryhmä on koronatoimia koordinoiva ryhmä Helsingin kaupungin eri toimialojen ja keskushallinnon välillä. Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä puolestaan koordinoi koronatoimia alueellisesti kaikkien pääkaupunkiseudun kuntien välillä. Kummankin koordinaatioryhmän tekemät linjaukset toimeenpannaan kunnissa toimivaltaisen viranhaltijan päätöksillä. Helsingin kaupungin hallintosäännön 17 luvun 5 §:n mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty ja määrätty tai ellei kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja päättää toimintayksiköiden aukioloajoista. Hakemukseen liittyvä selvitys on tästä syystä otettu vastattavaksi Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle.

Päätöksiä rajoitetusta uimahallien käyttömahdollisuudesta erityisuimakortin haltijoille ja vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneille on tehty Helsingin kaupungilla kolme. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja on päättänyt 28.4.2021 (§ 24), että 3.-16.5.2021 avataan mahdollisuus uimahallikäynteihin erityisuimakortin haltijoille Pirkkolan ja Itäkeskuksen uimahalleissa normaalien aukioloaikojen mukaisesti.

Tämän jälkeen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja on päättänyt 12.5.2021 (§ 28) ja 21.5.2021 (§ 31), että ajalla 17.5.-31.5.2021 vuonna 1955 syntyneille ja sitä vanhemmille avautuivat 17.5. kaupungin uimahalleista Itäkeskuksen ja Pirkkolan uimahallit. Kumpulan maauimala, Uimastadion, Yrjönkadun ja Jakomäen uimahallit pysyivät toistaiseksi suljettuina. Lisäksi myös erityisuimakortin haltijoilla on mahdollisuus asioida Pirkkolan ja Itäkeskuksen uimahalleissa normaalien aukioloaikojen mukaisesti.

Tämän jälkeen uimastadionin maauimala ja Pirkkolan ja Itäkeskuksen uimahallit on avattu 1.6.2021 ja Kumpulan maauimala 7.6.2021 siten, että niihin otettiin enintään puolet normaalista asiakasmäärästä.

Tartuntatautilain 7 §:n mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat valtakunnalliselle tasolle. Saman lain 9 §:n nojalla kunnan velvollisuutena on ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

Valtioneuvosto antoi 23.10.2020 periaatepäätöksen (STM/2020/192) hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista. Valtioneuvosto suositteli, että alueellisia rajoitustoimenpiteitä ja tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisyyn perustuvia suosituksia sekä muuta informaatio-ohjausta kohdennetaan tartuntatautilain edellyttämällä tavalla ennakoivasti ja vaikuttavasti. Käyttöön otettavat toimenpiteet oli asetettava alueellisen epidemiologisen tilanteen ja käytännön toteutusmahdollisuuksien mukaisesti tarkoituksenmukaiseen järjestykseen. Päätösten tuli perustua alueen viranomaisten harkinnan mukaisesti siihen, mikä on tehokkainta ja oikeasuhtaisinta alueellisen epidemiologisen tilannekuvan, tartunnan lähteitä ja tartuntariskiä koskevan yleisen ja alueellisen asiantuntijatiedon sekä muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Periaatepäätöksen mukaan kohdistettaessa tällaisia omaehtoisia rajoituksia julkisten tilojen käyttöön oli huomioitava, että toimenpiteet eivät saa rajoittaa oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa tai estää virkamiestä suorittamasta virkatehtäviään. Muutoinkin oli tarkasti arvioitava toimenpiteiden taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä vaikutuksia sekä tämän perusteella kohdennettava ja rajattava toimenpiteitä niin asiallisesti, alueellisesti kuin ajallisesti.

Edelleen valtioneuvosto suositteli, että kiihtymisvaiheessa kunnat ja kuntayhtymät voivat suositella aikuisväestön (18-vuotiaat ja sitä vanhemmat) sisätiloissa tapahtuvan ryhmäharrastustoiminnan keskeyttämistä ja mahdollisuuksien mukaan etämuotoisena toteuttamista korkean riskin tilanteissa ja toimintamudoissa ja että kunnat noudattavat omaehtoisesti näitä suosituksia hallinnassaan olevissa tiloissa ja järjestämässään toiminnassa.

Vastaajan päätöksen terveysturvallisuutta on avattu päätöksen perusteluissa seuraavasti: ”uimahallien lämpötila ja kemikaalit vähentävät tartuntariskiä ja kaupungin uimahallien pukuhuonetilat ovat suuret. Lisäksi suurin osa 1955 syntyneistä ja tätä vanhemmista on saanut jo ainakin ensimmäisen rokotteen.”

Toimialajohtajan päätöksentekoa on valmisteltu toimialalla siinä toimintaympäristössä, jossa koronatilanteessa on oltu. Toimialajohtajan päätöksentekoa on pohjustanut asioiden yhteinen käsittely kaupungin ja pääkaupunkiseudun koronaryhmissä. Päätöksenteon taustalla on ollut ajatus siitä, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan asiakaspalveluja ja -tiloja suljetaan tai niiden käyttöä rajoitetaan mahdollisimman vähän suhteessa koronatilanteen vakavuuteen ja että pääkaupunkiseudulla pyritään yhdenmukaiseen käytäntöön tilojen

käytössä. Päätöksenteon taustalla on hyödynnetty suunnitelmaa palvelujen asteittaisesta avaamisesta.

Uimahallit on avattu ensin erityisuimakortin haltijoille ja vuonna 1955 syntyneille ja tätä vanhemmille sen vuoksi, että nämä ryhmät ovat kärsineet koronaepidemian haitoista korostetusti. Uimahallit ovat näille ryhmille erityisen tärkeitä liikkumismahdollisuuksia, ja liikkumismahdollisuuksien tukeminen on tärkeää heidän toimintakykynsä ylläpitämiseksi. Lisäksi vuonna 1955 syntyneistä suurin osa on toukokuussa 2021 saanut jo ensimmäisen annoksen koronarokotetta, minkä on katsottu vähentävän riskiä koronaviruksen leviämislle uimahalleissa.

Uimahalleissa on lisäksi noudatettu muita terveysturvallisuustoimia. Uimahalleihin sisäänpääsyä on porrastettu ja pukuhuoneissa on joka toinen kaappi poistettu käytöstä.

Uimahallien rajattu avaaminen ei ole Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan ollut syrjintää, koska ihmisten erilaiseen kohteluun on ollut hyväksyttävät perusteet; koronaviruksen leviämisen estäminen ja uimahallin käyttäjien terveysturvallisuuden takaaminen. Erilainen kohtelu ei ole ollut mielivaltaista, vaan sille on ollut asialliset epidemiologisista seikoista ja toisaalta erilaisten ihmisryhmien tarpeista johtuvat syyt. Rajoitetulla avaamisella on pyritty positiivisen erityiskohtelun tarkoittamalla tavalla edistämään ihmisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja ehkäisemään palveluiden sulkemisesta aiheutuvia haittoja mahdollisimman tehokkaasti, huomioiden kuitenkin koko ajan terveysturvallisuudesta johtuvat vaatimukset.

Uimahallit ovat lisäksi olleet rajatusti avoimia verraten lyhyen ajan, vain toukokuun 2021. Kesäkuun 2021 alusta myös muut kuin erityisuimakortin haltijat ja vuonna 1955 ja sitä ennen syntyneet ovat voineet käyttää uimahalleja. Ero ei siten ole ollut ajallisesti kohtuuton.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kyse siitä, onko kyse ollut yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesta positiivisesta erityiskohtelusta tietyn ikäryhmän tai tietyn terveydentilan omaavien henkilöiden osalta, vai onko vastaaja syrjinyt hakijaa hänen ikänsä, terveydentilansa tai vammaisuutensa perusteella, kun vastaaja on avannut uimahalleja Covid19-tartuntataudin ehkäisemisen vuoksi vain vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneille ja erityisuimakorttien omaaville toukokuussa 2021.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sovelletaan sen 2 §:n 1 momentin mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan syrjintä muun ohella iän, terveydentilan ja vammaisuuden perusteella on kielletty.

Yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaan syrjintää ei ole sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen.

Välittömänä syrjintänä pidetään yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan sitä, että jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Yhdenvertaisuuslain 11 §:n mukaan erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n mukaan voi muissa kuin työsuojeluviranomaisen toimivaltaan 22 §:n mukaan kuuluvissa asioissa kieltää asianomaista jatkamasta tai uusimasta syrjintää tai vastatoimia taikka määrätä tämän ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi. Lautakunta voi asettaa antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Tartuntatautilain (1226/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 7 §:n mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tässä laissa säädetään. Kunnassa on oltava kuntaan virkasuhteessa oleva tartuntataudeista vastaava lääkäri. Terveyskeskuksen tartuntataudeista vastaavan lääkärin on otettava selvää epäillyn tai todetun tartuntataudin laadusta ja sen levinneisyydestä sekä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tässä laissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Liikuntalain (390/2015) 2 §:n mukaan lain tavoitteena on muun muassa edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, väestön hyvinvointia ja terveyttä, fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa. Liikuntalain 2 §:n 2 momentin mukaan tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat muun muassa yhdenvertaisuus.

Liikuntalain 5 §:n mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (jälj. vanhuspalvelulaki, 980/2012) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on muun muassa tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.

Suomessa lailla (26/2016) voimaansaatetun YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen (CRPD, jälj. YK:n vammaisyleissopimus) 1 artiklan mukaan vammaisiin henkilöihin lukeutuvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivalta

Hakija on vaatinut, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tulisi määrätä asiassa, että perustuslakia on vastaisuudessa noudatettava ja asettaa tältä osin määräyksensä tehosteeksi uhkasakko. Lisäksi hakija on vaatinut hyvityksen maksamista syrjityille.

Yhdenvertaisuuslain 1 §:n mukaan kyseisen lain tarkoituksena on muun muassa tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tehtävistä yhdenvertaisuuslain alalla on säädetty kyseisen lain 20 §:ssä. Lautakunnalla ei ole säännöksen perusteella toimivaltaa määrätä edellä mainittuja hakijan vaatimuksia perustuslain noudattamisesta ja hyvityksen maksamista. Lautakunta jättää hakemuksen näiltä osin tutkimatta.

Lautakunta katsoo, että se voi tutkia hakemuksen vaatimuksena kieltää vastaajaa jatkamasta tai uusimasta syrjintää ja siten kysymyksen siitä, onko vastaaja syrjinyt hakijaa hakemuksessa tarkoitetulla tavalla, vaikka lautakunnalla ei ole toimivaltaa määrätä asiassa hakijan esiin tuomia vaatimuksia.

Hakemuksen vastaaja

Hakija on nimennyt hakemuksessaan vastaajaksi Helsingin kaupungin ja pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmän. Lisäksi hakija on kertonut Helsingin uimahallien lisäksi myös Espoon, Vantaan ja Kauniaisten uimahallien aukioloista. Hakija on kuitenkin todennut käyneensä vain Helsingin uimahalleissa tai pääkaupunkiseudun ulkopuolella olevissa uimahalleissa.

Vastaajan mukaan hakijan nimeämä pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä on ylempi asioita kokoava taho, eikä se ole antanut asiassa päätöstä tai määräystä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että hakemuksen vastaaja on Helsingin kaupunki, jolla on ollut toimivalta tehdä päätöksiä asiassa ja johon hakijan syrjintäväite on konkreettisesti siten osoitettu. Koska hakija on myös itse nimennyt hakemuksessaan vastaajaksi Helsingin kaupungin, asiaa ei käsitellä Vantaan, Espoon ja Kauniaisten kaupunkien osalta. Hakija ei ole myöskään kertonut käyneensä näiden kaupunkien uimahalleissa.

Asiassa käsiteltävät syrjintäperusteet

Hakija on katsonut tulleen asiassa syrjityksi iän, terveydentilan ja vammaisuuden perusteella.

YK:n vammaisyleissopimuksen mukaan 1 artiklan mukaan vammaisiin henkilöihin lukeutuvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että ollakseen yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää on kohtelun perustuttava henkilöön liittyvään syyhyn. Syrjintä on kielletty sillä perusteella, että henkilöä kohdellaan epäedullisemmin tai epäsuotuisammin henkilöön liittyvän syyn perusteella. Hakija ei ole kertonut olevansa vammaisyleissopimuksessa tarkoitettu vammaisen henkilö. Lautakunta katsoo, ettei asiassa synny syrjintäolettaa vammaisuuden perusteella, koska hakija ei ole vammaisen henkilö, eikä vammaisuus siten ole häneen henkilöön liittyvä syy.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan terveydentilalla viitattaisiin sekä fyysiseen että psyykkiseen terveydentilaan ja se kattaisi sekä akuutit että krooniset sairaudet. (HE 19/2014 vp s. 67.)

Hakija on terveydentilastaan todennut, ettei hänellä ole sellaista sairautta, jonka perusteella hän olisi oikeutettu erityisuimakorttiin. Hänellä on siis erilainen terveydentila kuin niillä henkilöillä, joilla on oikeus erityisuimakorttiin.

Hakija on alle 65-vuotias henkilö, jolloin vastaajan päätös on kohdistunut häneen hänen ikänsä perusteella.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo siten, että hakijan ikä ja terveydentila ovat asiassa käsiteltävät yhdenvertaisuuslaissa tarkoitetut syrjintäperusteet.

Onko kyse ollut positiivisesta erityiskohtelusta?

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että sen on ensiksi arvioitava, onko kyse ollut yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesta positiivisesta erityiskohtelusta tietyn ikäryhmän tai tietyn terveydentilan omaavien henkilöiden osalta.

Positiivisen erityiskohtelun tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen tai syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen. Kysymys on sellaisista tarpeellisista toimista, joilla pyritään tietyn heikommassa asemassa olevan ryhmän aseman ja olosuhteiden parantamiseen.

Käsiteltävässä asiassa uimahalliin ovat päässeet tietyn ikäiset tai tietyn terveydentilan omaavat henkilöt. Erityisuimakortilla on päässyt Pirkkolan ja Itäkeskuksen uimahalleihin 3.-31.5.2021. Vuonna 1955 syntyneet ja sitä vanhemmat ovat päässeet uimahalleihin 17.5.-31.5.2021. Uimahallit on avattu kaikille 1.6.2021 alkaen siten, että niihin otettiin enintään puolet normaaleista asiakasmäärästä.

Vastaajan mukaan rajoitetulla avaamisella on pyritty positiivisen erityiskohtelun tarkoittamalla tavalla edistämään ihmisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja ehkäisemään

palveluiden sulkemisesta aiheutuvia haittoja mahdollisimman tehokkaasti, huomioiden kuitenkin koko ajan terveysturvallisuudesta johtuvat vaatimukset.

Vastaaja on todennut, että uimahallit on avattu ensin erityisuimakortin haltijoille ja vuonna 1955 syntyneille ja tätä vanhemmille sen vuoksi, että nämä ryhmät ovat kärsineet koronaepidemian haitoista korostetusti. Vastaajan mukaan uimahallit ovat näille ryhmille erityisen tärkeitä liikkumismahdollisuuksia, ja liikkumismahdollisuuksien tukeminen on tärkeää heidän toimintakykynsä ylläpitämiseksi. Lisäksi toukokuussa 2021 suurin osa vuonna 1955 syntyneistä oli jo saanut ensimmäisen annoksen koronarokotetta, minkä on katsottu vähentävän riskiä koronaviruksen leviämislle uimahalleissa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että erityisuimakortin haltijat tarvitsevat kuntoutukseen ja muuhun liikuntaan uimahallien palveluja muita henkilöitä enemmän, ja että koronaepidemiasta johtuva uimahallien sulkeminen on voinut vaikuttaa heidän terveydentilaansa tältä osin heikentävästi. Lautakunta katsoo, että uimahallien avaaminen erityisuimakortin omaaville on ollut tosiasiallisesti heille suotu yhdenvertaisuutta edistävä etuus, jossa on ollut kyse yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesta positiivisesta erityiskohtelusta.

Lautakunta katsoo, ettei hakijaa siten ole syrjitty hänen terveydentilansa perusteella yhdenvertaisuuslain 8 §:n vastaisesti.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta edelleen toteaa, että ikääntyville henkilöille vesiliikunta voi usein olla keskeinen tai jopa ainoa soveltuva liikuntamuoto, ja että vesiliikunnalla on siksi usein erityinen merkitys juuri ikääntyneiden toimintakyvyn tukemisessa. Lautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että ikääntyvät henkilöt kuuluvat vakavan koronavirustaudin riskiryhmään, ja että koronavirusepidemia vähensi erityisesti ikääntyvien henkilöiden mahdollisuuksia uimahallien käyttöön. (koronaepidemian vaikutukset uimahallien käyttöön -selvitys¹).

Lautakunta näin ollen katsoo, että ikääntyneet henkilöt ovat kärsineet korostuneesti koronavirusepidemian merkitsemistä rajoituksista uimahallien käytölle samalla, kun vesiliikunnalla on usein erityinen merkitys juuri heidän toimintakykynsä tukemisessa.

Lautakunta edelleen toteaa, että yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaan positiivinen erityiskohtelu on sallittua myös tilanteissa, joissa on kyse tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämisestä. Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan yhteiskunnallisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten, esimerkiksi vammaisten, tukeminen voi olla perusteltua silloinkin, kun heikomman aseman ei voida osoittaa johtuvan syrjinnästä (HE 19/2014 vp s. 69.)

Lautakunta katsoo, että vastaavasti ikääntyneiden henkilöiden tukeminen voi olla yhtä lailla perusteltua silloinkin, kun heikomman aseman ei voida osoittaa johtuvan syrjinnästä. Näin ollen lautakunta katsoo, että asiassa on ollut kysymys yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesta tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämisestä, joka on yksi säännöksessä tarkoitetun positiivisen erityiskohtelun muoto.

¹ https://www.suh.fi/files/2940/Koronaepidemian_vaiikutukset_uimahallien_kayttoon_SUHN_selvitys_syyskuu_2020.pdf

Positiivisen erityiskohtelun on oltava tavoitteisiin nähden oikeasuhtaista. Toimenpiteiden oikeasuhtaisuutta on aina arvioitava tapaus- ja tilannekohtaisesti. (HE 19/2014 vp s. 69.)

Lautakunta toteaa oikeasuhtaisuuden vaatimuksen kannalta ensinnäkin sen, että päätös uimahallien asteittaisesta avaamisesta on perustunut valtioneuvoston periaatepäätökseen (STM/2020/192) hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista. Edelleen lautakunta toteaa, että arvioitavassa asiassa on asteittain, aloittaen erityisryhmistä, pyritty uimahallien avaamiseen kaikille terveysturvallisuus huomioiden. Lisäksi lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että ikääntyvien erityiskohtelussa on ollut kyse hyvin rajallisesta ajanjaksosta 17.5.-31.5.2021. Ikääntyvien erityiskohtelu on siten ollut voimassa vain suhteellisen lyhyen ajan. Lautakunta katsoo, että kokonaisuutena arvioiden ikääntyvien henkilöiden positiivinen erityiskohtelu on ollut tavoitteisiin nähden oikeasuhtaista.

Edellä esitetyillä perusteilla lautakunta katsoo, että asiassa on ollut kyse vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneiden henkilöiden positiivisesta erityiskohtelusta yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesti, eikä hakijaa ole syrjitty hänen ikänsä tai terveydentilansa perusteella.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta jättää osan hakijan vaatimuksista toimivaltaansa kuulumattomana tutkimatta.
2. Lautakunta katsoo, ettei asiassa synny yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaista syrjintäolettamaa vammaisuuden perusteella, koska hakija ei ole vammaisen henkilö.
3. Lautakunta katsoo, ettei hakijaa ole syrjitty yhdenvertaisuuslain 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla hänen terveydentilansa tai ikänsä perusteella, koska vastaajan menettelyssä ollut kyse yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaisesta positiivisesta erityiskohtelusta. Lautakunta siten hylkää vaatimuksen uhkasakon asettamisesta päätöksen tehosteeksi.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 1, 2, 8, 9, 10, 11, 20 ja 28 §

Tartuntatautilaki (1226/2016) 1, 7 ja 9 §

Liikuntalaki (390/2015) 2 ja 5 §

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (980/2012) 1 §

Laki vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (26/2016) 1 §

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (SopS 26-27/2016) 1 artikla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.

Asian ovat päättäneet Tuomas Ojanen (puheenjohtaja), Paula Ilveskivi, Riitta-Maija Jouttimäki, Pirkko Mahlamäki ja Niina Mäntylä. Asian esittelijä Julia Puumalainen.

Esittelijän eriävä mielipide

Olen samaa mieltä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätöksen kanssa lautakunnan toimivallasta, hakemuksen oikeasta vastaajasta, siitä, että asiassa ei synny syrjintäolettaa vammaisuuden perusteella sekä siitä, että asiassa on ollut kyse yhdenvertaisuuslain 9 §:n positiivisesta erityiskohtelusta terveydentilan perusteella.

Olen kuitenkin eri mieltä siitä, onko kyse ollut positiivisesta erityiskohtelusta iän perusteella. Katson, että kyse ei ole ollut positiivisesta erityiskohtelusta iän perusteella ja asiassa syntyy syrjintäolettaa välittömästä syrjinnästä, jota vastaaja ei ole pystynyt kumoamaan. Perustelen asiaa seuraavasti:

Onko kyse ollut positiivisesta erityiskohtelusta iäkkäiden osalta?

Katson, että iän perusteella asiakkaiden rajaamisessa kyse ei ole samanlaisesta tilanteesta kuin erityisuimakortin haltijoiden osalta. Uimahalliin on päässyt myös rokottamaton henkilö, joka on voinut olla vuonna 1955 syntynyt tai vanhempi. Sekä rokotettu että rokottamaton henkilö voivat levittää koronavirusta. Asiaa ei siis voida perustella täysin terveysturvallisuudella.

Asiassa ei ole myöskään esitetty luotettavaa selvitystä siitä, että vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet hyötyisivät merkittävästi enemmän uimahallien palveluista kuin nuoremmat henkilöt. Samoin koronaviruksen aiheuttamien haittojen ehkäiseminen uimahallien rajatulla avaamisella ei ole vaatinut iän perusteella positiivista erityiskohtelua, koska koronavirusepidemian haitat ja uimahallien sulkeminen ovat vaikuttaneet kaiken ikäisiin. Katson, etteivät objektiivisesti arvioiden myöskään vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet henkilöt ole korostuneesti kärsineet koronaepidemiasta nuorempia enemmän uimahallien sulkemisen osalta, eikä vastaaja ole tuonut selvitystä tämän tueksi.

Asiassa on kyse siitä, että iän perusteella on rajattu palveluiden saamista. Valtioneuvoston hybridistrategia (STM/2020/192) ei suositakaan, eikä edellytä sitä, että palveluita avattaisiin iän perusteella eriaikaisesti. Esitetyt suositukset eivät ole olleet oikeudellisesti sitovia.

Katson, ettei hybridistrategia riitä asiassa perusteluksi positiivisesta erityiskohtelusta, koska vastaajan tavoite estää koronaviruksen leviäminen olisi voitu saavuttaa myös muilla keinoilla. Yksi keino olisi ollut asiakasmäärien rajaaminen, jota vastaaja on muutenkin jo tehnyt. Lisäksi iäkkäitä henkilöitä koskeva suositus välttää kontakteja koronaepidemian aikaan on ollut suositus, eikä oikeudellisesti sitova.

Katson, ettei vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet ole tarvinneet kyseisenlaista positiivista erityiskohtelua, jotta he olisivat yhdenvertaisessa asemassa nuorempien kanssa uimahalliin pääsemisessä. Uimahallien avaamisessa vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneille ei siten ole

ollut kyse yhdenvertaisuuslain 9 §:n positiivisesta erityiskohtelusta. Asiassa hakijan syrjintäväitettä iän perusteella on siten arvioitava yhdenvertaisuuslain 10 §:n välittömän syrjinnän näkökulmasta.

Syrjintäolettamien syntyminen

Yhdenvertaisuuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan epäsuotuisalla kohtelulla viitattaisiin sellaiseen menettelyyn, joko tekoon tai laiminlyöntiin, jolla menettelyn kohde asetetaan muihin nähden huonompaan asemaan. Kyse voi siten olla esimerkiksi rajoitusten, vaatimusten, rasitteiden tai velvoitteiden asettamisesta vain tietyille henkilöille tai henkilöryhmälle samoin kuin esimerkiksi jonkin yleisesti saatavilla olevan etuuden, palvelun tai oikeuden epäämisestä tai rajoittamisesta. (HE 19/2014 vp s. 70.)

Asiassa on riidatonta, että hakija ei ole päässyt vastaajan avoimma olleisiin uimahalliin 17.5-31.5.2021 ajalla samalla, kun vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet ovat päässeet uimahalliin. Hakija on tosiasiallisesti joutunut huonompaan asemaan, kun hän ei ole päässyt vastaajan yleisesti avoimeen uimahalliin ikänsä perusteella. Asiassa on syntynyt syrjintäolettaja välittömästä syrjinnästä hakijan iän perusteella.

Syrjintäolettamien kumoaminen

Vastaajan on syrjintäolettamien kumotakseen osoitettava, ettei syrjinnän kieltoa ole rikottu. Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.

Vastaajan menettely on perustunut tartuntatautilain 9 §:ään, jonka mukaan kunnan velvollisuutena on ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi. Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Yhdenvertaisuuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan tavoitteen hyväksyttävyyttä tulisi arvioida Suomen oikeusjärjestyksen näkökulmasta. Tavoitteen tulee siten olla hyväksyttävä perusoikeusjärjestelmän ja Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden ja yleisemminkin Suomen oikeusjärjestyksen kannalta. Tavoitetta voidaan pitää hyväksyttävänä erityisesti, jos sillä suojataan tai edistetään perus- ja ihmisoikeuksia taikka jos kyse on muusta oikeudenmukaisesta, painavasta yhteiskunnallisesta pyrkimyksestä. Säännös edellyttää hyväksyttävän tavoitteen lisäksi käytettävien keinojen oikeasuhtaisuutta. Ihmisten erilainen kohtelu hyväksyttävässäkään tarkoituksessa ei siten olisi sallittua, jos käytetty keino on kyseisessä tilanteessa epäasianmukainen tai ylimitoitettu taikka jos keinon käyttäminen ei ole tarpeen sen vuoksi, että sama tavoite voitaisiin saavuttaa jollakin muulla, yhdenvertaisen kohtelun kanssa paremmin sopusoinnussa olevalla keinolla. (HE 19/2014 vp s. 71–72.)

Yhdenvertaisuuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan hyväksyttävästä tavoitteesta voi olla kyse kun palveluntarjoaja sosiaalisin perustein myöntää etuja eri ikäryhmiin kuuluville. (HE 19/2014 vp s. 72.)

Katson, että vastaajalla on ollut asiassa antamilleen rajoituksille painavan yleisen edun mukainen hyväksyttävä tavoite, eli yleisvaarallisen tartuntataudin torjunta ja siltä väestön terveyden ja ihmisten elämän suojeleminen. Tavoitetta on pidettävä yhdenvertaisuuslaissa

tarkoitettulla tavalla hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän ja Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kannalta.

Yhdenvertaisuuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan säännös edellyttäisi erottelulta hyväksyttävän tavoitteen lisäksi käytettävien keinojen oikeasuhtaisuutta. Ihmisten erilainen kohtelu hyväksyttävässäkään tarkoituksessa ei siten olisi sallittua, jos käytetty keino on kyseisessä tilanteessa epäasianmukainen tai ylimitoitettu taikka jos keinon käyttäminen ei ole tarpeen sen vuoksi, että sama tavoite voitaisiin saavuttaa jollakin muulla, yhdenvertaisen kohtelun kanssa paremmin sopusoinnussa olevalla keinolla. (HE 19/2014 vp s. 72.)

Huomiota on kuitenkin kiinnitettävä keinoon, jolla tavoitteeseen on päästy. Keinona on ollut uimahalliin pääsyn rajaaminen iän perusteella.

Vastaaja on perustellut asiaa sillä, että vuonna 1955 syntyneistä suurin osa on toukokuussa 2021 saanut jo ensimmäisen annoksen koronarokotetta, minkä on katsottu vähentävän riskiä koronaviruksen leviämiseksi uimahalleissa.

Sekä rokotettu että rokottamaton henkilö voivat levittää koronavirusta. Katson, ettei esitettyä perustelua voida katsoa asianmukaiseksi, koska vastaaja on rajannut asiakkaita iän perusteella, eikä sen perusteella, onko henkilö ottanut koronarokotetta. Uimahalleissa on siis voinut käydä myös rokottamaton henkilö.

Asiassa ei ole myöskään esitetty luotettavaa selvitystä siitä, että vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet hyötyisivät merkittävästi enemmän uimahallissa käymisestä kuin nuoremmat henkilöt. Lautakunta katsoo, ettei objektiivisesti arvioiden myöskään vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet ole kärsineet koronaepidemiasta nuorempia enemmän koskien uimahallien sulkemista.

Vastaaja on vedonnut myös siihen, että asiakkaiden rajaaminen iän perusteella on kestänyt vain lyhyen ajan. Lautakunta katsoo, ettei asiassa välittömän syrjinnän arvioimisen kannalta ole merkitystä ajallisella kestolla.

Etuuksia voidaan tarjota eri ikäryhmille niin, että kyse ei ole syrjinnästä. Tälle tulisi kuitenkin olla hyväksyttävä tavoite. Katson, ettei iän perusteella asiakkaiden rajaamisella ole suoraa liityntää tartuntataudin leviämisen estämiseen, eikä asiassa muutoinkaan ole esitetty hyväksyttävää sosiaalista perustetta päästää vuonna 1955 tai tätä ennen syntyneet uimahalliin samalla, kun tätä nuoremmat eivät ole päässeet käyttämään uimahallia.

Toisaalta liikuntalaki ja vanhuspalvelulaki molemmat asettavat vastaajalle velvollisuuksia edistää ikääntyneiden terveyttä ja eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikua. Liikuntalain lähtökohtana on kuitenkin yhdenvertaisuus. Lisäksi vastaaja olisi pystynyt toteuttamaan liikuntalain ja vanhuspalvelulain tavoitteet, vaikka uimahallissa käymistä ei olisi rajattu iän perusteella.

Asiassa on rajattu palveluiden saamista iän perusteella. Myös valtioneuvoston hybridistrategian tavoitteet olisi ollut mahdollista täyttää ilman, että palveluja olisi rajattu iän perusteella.

Lisäksi vastaajan tavoite estää koronaviruksen leviäminen olisi voitu saavuttaa myös muilla keinoilla. Yksi keino olisi ollut asiakasmäärien rajaaminen, jota vastaaja on muutenkin jo tehnyt. Iäkkäitä henkilöitä koskeva suositus välttää kontakteja koronaepidemian aikana on ollut suositus, eikä oikeudellisesti sitova.

Kokonaisuutena arvioiden katson, että keino rajata asiakkaita iän perusteella ei ole ollut yhdenvertaisuuslain 11 §:n tarkoittamalla tavalla oikeasuhtainen. Vaikka vastaajalla on ollut hyväksyttävä tavoite, on vastaajan käyttämä keino jaotella asiakkaita iän perusteella ollut tarpeeton. Käytetty keino on tosiasiallisesti johtanut siihen, ettei hakija ole ikänsä vuoksi päässyt uimahalliin toukokuussa 2021.

Katson siten, että vastaaja on syrjinyt hakijaa, kun vastaaja on evännyt hakijalta pääsyn uimahalliin hänen ikänsä perusteella. Vastaajaa on näin ollen kiellettävä jatkamasta tai uusimasta hakijaan kohdistuvaa syrjintää.

Katson hakijan vaatiman uhkasakon osalta, että uhkasakon asettaminen päätöksen tehosteeksi ei ole tarpeellista ottaen huomioon, että uimahallissa käyntiä on rajoitettu iän perusteella suhteellisen lyhyen ajan. Lisäksi asiassa on huomioitava, että tartuntatautilanne ja suositukset tartuntataudin ehkäisemiksi muuttuvat jatkuvasti.